

og saa udenfor Thingets at granske over, hvad der har givet Anledning til, at denne Rundskrivelse er udgaaet. Jeg anser det saa meget mindre nødvendigt her i Thinget at komme ind paa dette Spørgsmaal, som det har været behandlet andetsteds, hvor man har villet sætte det i Forbindelse med det socialistiske Møde paa Nørresølle og Socialisternes Henvendelse til de to Dele af Lovgivningsmyndighedens Repræsentanter, hvorimod jeg ikke har set, at en saadan Henvendelse er sket til den 3die Del af Lovgivningsmagtens Organ, og jeg anser det derfor som sagt for at være Noget, som ligger ganske udenfor, hvad dette Thing har med at gjøre. Jeg vil altsaa gaa ud fra, at Anledningen til dette Cirkulære ganske uafhængig af disse socialistiske Bevægelser har været den, at den høitagtede Regjering fra meget paalideligere Kilder har erholdt en saadan Rundskab om Tilstanden her i Landet, at den maa gaa ud fra, at der var en Arbejdsløshed og en Nød og Trang omkring i Landet, som det var nødvendigt ved ekstraordinære Midler at søge at afhjælpe. Skjøndt nu de Erfaringer, som i den Kred, hvori jeg lever, have været indsamlede om dette Spørgsmaal om Arbejdsløsheden, og som iøvrigt stemme med de Erfaringer, som man i forskellige andre Byer har indhentet i saa Henseende, ikke have ført mig til Overbevisningen om, at der virkelig er en egentlig Arbejdsløshed tilstede, vel at mærke, Arbejdsløshed, taget i den Betydning, at den slitige, ordentlige, stræbsomme, funde og kraftige Arbejder ikke kan finde Arbejde, hvis Løn kan give ham Tilstrækkeligt til hans Livsforbrødenheder, saa tør jeg naturligvis ingenlunde paastaa, at desuagtet den Mening, som Regjeringen i saa Henseende har udtalt, skulde være rigtig; dertil hører en Sum af Erfaringer fra alle Sider, fra alle Dele af Landet, hvor jo Forholdene kunne have udviklet sig paa forskjellig Maade. Men Et er jo vist, det er, at der altid er Trang til velgjort Arbejde, og at der udenfor Arbejderklassen er desværre ikke saa Personer, som lide Mangel, som trænge til Hjælp, naar Livsforbrødenhedernes Pris stiger eller i og for sig er meget høi i Forhold til den ringe Arbejdsfortjeneste, disse Individuer kunne erholde, og den overmaade sparsomme Hjælp, som de iøvrigt have til at friste Livet ved. Det er altsaa meget vel muligt, at der omkring i Landet og paa enkelte Steder i Hovedstaden maaske er virkelig ikke blot Nød og Trang tilstede, men at der ogsaa kan være Arbejdsløshed tilstede, skjøndt jeg maa tilstaa, at det noget vilde forundre mig, fordi vort Land jo er i og for sig ringe befolket; den Grund, som der skulde være for Arbejdsløsheden i disse Egne, nemlig at der i disse Egne skulde have været Misværet forrige Aar, har jeg ikke nogen Tro til skulde staa til, fordi de Steder af Landet, hvor der har været daarlig Øst og maaske Misværet, høre til de allertyndest befolkede Dele af

Landet, hvor det er bekjendt, at der under sædvanlige Forhold saa langt fra er Trang til Arbejde, at der meget mere sædvanligt er Trang til Arbejdere. Der er derhos flere Grunde, hvorfor der synes at være Rimelighed for, at der dog de fleste Steder i Landet ikke er egentlig Arbejdsløshed eller overordentlig Nød tilstede, og det er dels den Grund, at der jo har været en meget høi Arbejds løn i de foregaaende Aar, og at man dog maa antage, at noget af denne høie Arbejds løn er bleven til opsparet Arbejdsfortjeneste. Det er endvidere vist, at vi forholdsvis, efter vore klimatiske Forhold, have haft en mild og god Vinter — jeg mener ikke i disse sidste Dage, hvor Veiret jo ikke har været saa mildt — men selv i de Fjorde, hvor Isen ellers kan ligge i Maanedes om Vinteren, har der kun været Islæg en 14 Dages Tid; det spiller navnlig omkring i Kjøbstæderne en overordentlig stor Rolle, om Sneen er aaben. Dertil kommer, at det har vist sig, at der for de Arbejder, som have været udbudte nu tidlig i Foraaret, er blevet forlangt de samme Priser som ifjor; jeg har fulgt Licitationer, som ere afholdte med Hensyn til Arbejder, fremskudte netop takket være den høitagtede Indenrigsministers Cirkulære, og hvor det har vist sig, at f. Ex. ved Dymudbringsarbejde, Stenlagerarbejde, Bearbejde, Jordarbejde, have de mindste Priser, som have været forlangte, været de samme i Aar som de, der bleve forlangte ifjor; navnlig for enkelte af disse Arbejder, f. Ex. Stenlagerarbejde, er der endogsaa forlangt høiere Priser. Det gjør altsaa, at jeg ikke for mit Vedkommende har kunnet naas til Overbevisning om, at der virkelig er en ekstraordinær Arbejdsløshed tilstede, men desuagtet finder jeg, at det er i høi Grad fortjenstligt, at den høitagtede Indenrigsminister har vendt Bysaadens og Sogneraadens Opmærksomhed hen paa, hvad der i det Hele taget bør og kan gøres fra Kommunernes Side med Hensyn til at afhjælpe den Nød og Trang, der kan være tilstede. Det ligger maaske ogsaa i vore klimatiske Forhold, at der ikke saa sjældent hos os findes en vis Tranghed, en vis Mangel paa Energi fra Administrationen, saa at det er heldigt, at den stimuleres fra oven til Virksomhed, og til at fremkalde Virksomhed overalt. Det forekommer mig at være meget nyttigt og denne Del af Cirkulæret kan jeg fuldkommen tiltræde og ganske billige. Hvad den sidste Del af Cirkulæret angaar, nemlig det Tilbud, der er sket fra Regjeringens Side om at yde Kommunerne midlertidige Laan til at iværksætte, ikke saadanne Foranstaltninger, som have været forud paatænkte eller forberedte, og hvortil altsaa Midlerne maatte antages at haves tilstede paa Overslagene for indværende Kalenderaar, men saadanne Foranstaltninger, som kunde forudses eller dog i en nærmere Fremtid, tror jeg der staa, at burde udføres, da har denne Bevilling noget stiftet den Forventning, jeg nærede